

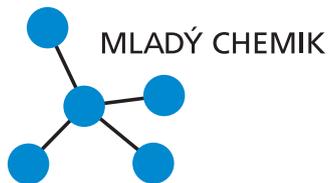
Pořadatel:

Záštita:

Spoluvyhlašovatel:

14. ROČNÍK SOUTĚŽE HLEDÁME NEJLEPŠÍHO MLADÉHO CHEMIKA ČR 2020–2021 Regionální kolo SPŠCH Pardubice

1. KOLO - ZADÁNÍ

Generální partneři:

Hlavní partneři:

Střední partneři:

Partneři:

HLEDÁME NEJLEPŠÍHO MLADÉHO CHEMIKA ČR 2020/2021

1. kolo – zadání

ZADÁNÍ 1. KOLA

60 bodů

ČASOVÁ NÁROČNOST: 40 min

Jméno a příjmení soutěžící/ho	
Škola	
Bodový zisk	

Úvodní slovo

Milé soutěžící, milí soutěžící,

letošní ročník soutěže se bude již tradičně dotýkat všech témat obecné a anorganické chemie, avšak se zaměřením některých úloh (a to později i praktických) na nejživotodárnější kapalinu – totiž vodu. Úlohy budou rozebírat vlastnosti vody jako sloučeniny a rozpouštědla, ale i případné možnosti znečištění vody různými sloučeninami. Přejeme vám příjemnou zábavu a hodně zdaru při řešení úloh.

Pokyny k vypracování a informace

- Povolenými pomůckami jsou *psací potřeby, kalkulačka a čistý list papíru na poznámky*. **Periodická soustava prvků není povolena.**
- Odpovědi (včetně případných úvah) pište do vyznačených míst v zadání. Odpovědi na listech pro poznámky nebudou hodnoceny.
- Z každé přihlášené školy postoupí do dalšího kola 3 nejlepší řešitelé.

HLEDÁME NEJLEPŠÍHO MLADÉHO CHEMIKA ČR 2020/2021

1. kolo – zadání

Úloha 1: Chemický kvíz

7 bodů

Prvním úkolem je krátký rozeřivací kvíz, ve kterém je na každé zadání vždy jen jedna správná odpověď. Za špatné odpovědi se body neodečítají. Správnou odpověď zakroužkujte.

I. Draslík můžeme z hlediska jeho vlastností zařadit mezi:

- a) alkalické kovy
- b) kovy alkalických zemin
- c) vzácné plyny
- d) halogeny

II. Uhlíkem a jeho sloučeninami se zabývá:

- a) analytická chemie
- b) anorganická chemie
- c) organická chemie
- d) alchymie

III. Periodickou soustavu prvků vytvořil:

- a) J. Dalton
- b) I. P. Pavlov
- c) M. V. Lomonosov
- d) D. I. Mendělejev

IV. Do skupiny vzácných plynů nepatří:

- a) Rn
- b) Na
- c) He
- d) Xe

V. Který prvek je za normálních podmínek kapalný?

- a) železo
- b) hliník
- c) olovo
- d) rtuť

VI. Sodík uchováváme:

- a) pod vodou
- b) pod petrolejem
- c) volně na vzduchu
- d) na laboratorním stole

VII. Z bauxitu se získává:

- a) měď
- b) hliník
- c) hořčík
- d) vápník

Body:

Úloha 2: Slaná voda

4 body

Výsadou každého chemika je umět dobře počítat, třeba kvůli přípravě roztoků v laboratoři.

Vypočítejte, jaký obsah soli (v hm. %) bude mít roztok, který vznikne rozpuštěním 20 g NaCl ve 180 ml vody.

Výpočet:

Obsah soli: ..... hm. %

Body:

HLEDÁME NEJLEPŠÍHO MLADÉHO CHEMIKA ČR 2020/2021

1. kolo – zadání

IV. Popište vlastnosti a výskyt částice, která je výsledkem tajenky.

Vlastnosti a výskyt:	Body:
----------------------	-------

Úloha 4: Tvrdost vody

3 body

Pitná voda z kohoutku není chemicky čistá látka, ale obsahuje rozpuštěné minerály, jejichž obsah se vyjadřuje jako tvrdost vody. V tomto úkolu se budeme blíže zabývat jednou chemickou sloučeninou, která se na tvrdosti vody podílí. Touto sloučeninou je **hydrogenuhličitan vápenatý**.

I. Napište vzorec hydrogenuhličitanu vápenatého.

Vzorec:	Body:
---------	-------

II. Vypočítejte relativní molekulovou hmotnost hydrogenuhličitanu vápenatého.

$A_r(\text{H}) = 1$; $A_r(\text{C}) = 12$; $A_r(\text{Ca}) = 40$; $A_r(\text{O}) = 16$.

Relativní molekulová hmotnost:	Body:
--------------------------------	-------

III. Vysvětlete, jak poznáte při vaření vody ve varné konvici, že použitá voda byla tvrdá.

Vysvětlení:	Body:
-------------	-------

Úloha 5: Chemická reakce

8 bodů

V následujícím úkolu se zaměříme na běžnou schopnost chemiků zapisovat chemické reakce pomocí vyčíslených chemických rovnic.

I. Zapište vyčíslenou chemickou rovnicí reakci mezi zinkem a kyselinou chlorovodíkovou, při které vzniká sůl a plyn.

Chemická rovnice:	Body:
-------------------	-------

II. Zapište vyčíslenou chemickou rovnicí reakci mezi sodíkem a vodou, při které vzniká hydroxid sodný a plyn.

Chemická rovnice:	Body:
-------------------	-------

HLEDÁME NEJLEPŠÍHO MLADÉHO CHEMIKA ČR 2020/2021

1. kolo – zadání

III. Zapište vyčíslenou chemickou rovnicí reakci mezi roztoky jodidu draselného a dusičnanu stříbrného. Ty reagují za vzniku dvou solí. Jedna se vylučuje ve formě žluté sraženiny, druhá zůstává v roztoku.

Chemická rovnice:

Body:

IV. Zapište vyčíslenou chemickou rovnicí reakci mezi hydrogenuhličitanem sodným a kyselinou chlorovodíkovou. Při této reakci vzniká sůl, voda a plyn.

Chemická rovnice:

Body:

Úloha 6: Názvosloví

10 bodů

Chemici mají svůj jazyk, kterým pojmenovávají chemické sloučeniny a pro jejich snadnější zápis používají chemické vzorce. Ukažte, že také ovládáte chemický jazyk.

I. Zapište vzorce uvedených látek.

Dusitan draselný:

Oxid hořečnatý:

Kyselina jodistá:

Chloritan vápenatý:

Sulfid železitý:

Body:

II. Zapište názvy uvedených látek.

$\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$

H_2SiO_3

CuCl

NaHCO_3

AlPO_4

Body:

